

“Si no rectifica ara, el 2010 ERC enterrarà el seu brevíssim cicle d'èxit”

Tots els partits s'han escudat en la participació baixa per justificar la pèrdua de vots del 27 de maig. A quins factors es pot atribuir aquesta abstenció tan alta?

—Les eleccions de 2003 van ser un punt molt alt, però després el referèndum va ser una patacada, i el 2006 unes eleccions en què va acabar governant una aliança de perdedors. Tot plegat conduïa inevitablement a un moment molt baix, que explica en part el declivi del 27 de maig. Però encara hi ha un factor estructural més important, les regles de joc. Haurien de ser més democràtiques, de manera que en comptes de votar una llista votessis un alcalde. Això faria que els partits haguessin de posar gent potent al capdavant, i no pas individus que s'emparen en unes sigles per obtenir uns quants regidors, amb la mediocritat i la docilitat que això implica. A més, la gent no sap què en faran del seu vot. Potser servirà per a fer un pacte contra natura o per a justificar qualsevol altra conveniència. Per exemple, ERC, a moltes ciutats, hi va posar un cap de llista que no coneixia ningú, perquè es pensaven que, com que ja tenen unes sigles i una campanya, tothom aniria a votar aquell candidat per delegació de Carod i Puigcercós.

—Potser la campanya tampoc no ha estat precisament engrescadora per al ciutadà.

—Més que no haver estat engrescadora ha estat ofensiva, perquè tots s'han posat a la boca la idea que cal parlar “d'allò que importa a la gent”. Ens diuen que no podem parlar d'identitat ni de projectes de futur, només de si el carrer és net o hi ha prou residències per als avis? En Carod va repetint que ens hem de centrar en la quotidianitat de la gent, però, que jo sàpiga, que un carrer estigui net no té res a veure amb si votes ERC o el PP. És una aixecada de camisa que demostra una vegada més que som orfes de grans debats polítics.

—I què explica un vot en blanc que

Salvador Cardús (Terrassa, 1954) és sociòleg i periodista. En aquesta entrevista repassa els motius de la forta abstenció a Catalunya el 27 de maig i la situació en què es troba ERC. Cardús considera que la formació republicana ha d'entrar en un període de reflexió profunda, i atribueix el fracàs a les urnes al preu polític que els ha cobrat el segon tripartit.

a moltes ciutats ha arribat al 4%?

—El vot en blanc és un vot de mala consciència, un abstencionista que no s'atreveix a ser-ho perquè no es pot quedar a casa el dia de les eleccions.

—**ERC ha perdut 140.000 vots en aquestes eleccions municipals, però insisteix a dir que ha guanyat 300 regidors. Cap a on va ERC com a partit i com a cos ideològic?**

—Em sembla evident que els resultats d'ERC han estat un desastre, i això dels 300 regidors més no pot ser un pretext per a dissimular la pèrdua de gairebé el

20% dels vots en una força emergent. El PSC i CiU tenen l'excusa del desgast o la necessitat de renovació, però un partit que va tenir l'eclosió el 2003 no es pot permetre de perdre el 20% del suport en quatre anys. I alerta amb els regidors: que comptin els vots que han obtingut gràcies als 200 municipis en què s'han presentat per primera vegada, i que facin el mateix exercici als municipis on ja es presentaven, comptant-ne els que hi han perdut. D'una altra banda, no tots els alcaldes i regidors han de menester els mateixos vots: amb 21

vots ERC té un alcalde amb majoria absoluta a Sant Jaume de Frontanyà, però a Barcelona n'ha perduts 40.000.

—Jordi Portabella ha reflexionat sobre aquests resultats i està disposat a renunciar a entrar al consistori barceloní.

—Jordi Portabella ha fet una feina excel·lent a Barcelona, té bones idees, és treballador i té credibilitat personal i política, però ha pagat un preu que no té res a veure amb la seva gestió, sinó amb la crisi d'ERC. Això mateix li ha passat a l'alcalde de Matadepera (Vallès Occidental), on, després de fer una gestió excepcionalment bona des de l'alcaldia, la majoria d'ERC ha passat a CiU.

—El gest ha sorprès tothom. Portabella assumeix un fracàs de les seves sigles que potser no li correspon, doncs?

—Ha entès què ha passat i ha fet una interpretació intel·ligent dels resultats. El fet que els dirigents no reconeixin la crisi només exasperarà més aquesta crisi.

—Reconèixer el fracàs a les municipals implica assumir fracassos anteriors?

—Evidentment, en Carod no pot reconèixer el fracàs perquè qüestiona tota la línia estratègica del partit. Gent d'ERC m'han dit que jo no entenc res quan dic que hi ha crisi, perquè només cal veure com es retalla la distància entre el nombre de diputats del PSC i els d'ERC... Pensen que amb pactes de perdedors poden anar repetint tripartits fins a l'infinit. Però això no és indefinit, i pot acabar molt malament. Si no rectifica ara, el 2010 ERC enterrarà el seu brevíssim cicle d'èxit.

—La rectificació podria venir de l'Alt Pirineu, des d'on Joan Carretero impulsa un corrent renovador?

—Pot ser que hi hagi un debat profund provinent d'aquest territori, però jo crec que el canvi, si arriba, més aviat vindrà d'una presa de consciència de la crisi justament allà on s'ha produït, impulsada per les agrupacions del Baix Llobregat, el Barcelonès, el Vallès Occidental i Oriental, el Bages, etc. La crisi de pèrdua de vots sembla que l'aguanten, i fins i tot surten a donar lliçons, però el problema ve quan aquesta crisi de les urnes es trasllada al partit. Si això passés, aleshores alguns lideratges

quedarien totalment tocats, especialment els que més s'han compromès amb aquesta tàctica actual, i no quedaria cap més remei que una retirada més o menys honorable.

—El president del partit, Josep-Lluís Carod-Rovira, assegura que el tripartit de la Generalitat no ha perjudicat la formació en els municipis.

—Home... El tripartit els ha perjudicat moltíssim. Desdibuixa el perfil del vot d'ERC, perquè el confronta amb el que li és contrari. Aquest problema d'ERC ja el sabem des de 2003 i, si no, mireu què queda del logotip d'ERC,

"A CiU, el balanç de les eleccions ajorna el debat sobre la seva crisi"

només "Esquerra", perquè amagar el republicanisme i l'independentisme els estalvia conflicte. ERC ha foragitat tots els elements que li podien fer nosa, i per tant, qüestions identitàries i de llengua, i evidentment la independència o l'Estatut, han estat totalment arraconats a la campanya. Votant ERC tens la sensació que votes Montilla o que votes

"Portabella ha pagat un preu que no té res a veure amb la seva gestió, sinó amb la crisi d'ERC"

tripartits pertot arreu.

—De la pèrdua de vots, se n'han sentit també la resta de formacions, fins i tot CiU, tot i que ha fet un bon paper a Barcelona. En quina situació es troba la federació nacionalista?

—CiU no sap treure partit polític de la situació d'indefinió que crea el tripartit, perquè dedica el 70% del temps a apagar els focs que encenen Mas i Duran amb les seves picabaralles. Els

ha anat bé allà on pensaven que no els aniria tan bé i que cremarien algun candidat i els que venien darrere. Potser el fet que no els hagi anat tan malament farà que s'endarrereixi el debat que també CiU hauria de fer. El balanç de les eleccions ajorna la gravetat d'una crisi que hauria pogut esclatar si s'haguessin perdut a Barcelona un parell de regidors. Aleshores alguns sectors de CiU haurien quedat definitivament arraconats i el partit s'hauria dretanitzat. Suposo que ara sobreviuran un quant temps sense afrontar directament la crisi. Artur Mas ens hauria de dir d'una vegada quin país vol i quin projecte ens pot oferir.

—L'esquerra independentista de les CUP ha trobat més suport social que no s'esperava. A què ho atribueu?

—Tenen gent molt compromesa amb el país i han fet un gran esforç per fer-se a conèixer. En bona part han recollit el fruit de l'atzucac d'ERC, ja que per a molta gent votar Esquerra ja no és votar un projecte independentista, sinó fer president el socialista de torn. Si no vols que el socialista de torn, que de vegades és declaradament espanyolista, sigui alcalde, no et queda cap més remei que votar la CUP. Però això no li treu ni valor ni mèrit.

—A França, el conservador Sarkozy nomena un ministre socialista, i a la Gran Bretanya les fronteres dreta-esquerra pràcticament ja han desaparegut. També som a les portes d'un canvi en aquest sentit, a Catalunya?

—Lamentablement, aquí encara el discurs dreta-esquerra és l'únic punt de divisió. A França et trobes que la dreta de Sarkozy durà endavant una política ambiental millor que la que qualsevol partit d'esquerra hagi pensat mai, per exemple. Però aquí ningú no en pren nota. I ERC ha perdut l'oportunitat d'encapçalar una renovació del discurs polític amb la centralitat, a partir dels pactes al servei d'un bloc de poder que ara ja ho governa tot. ERC queda en una posició estructuralment subordinada, de la qual cada dia que passa li és més difícil de poder sortir. I els socialistes, que són molt llestos, saben com fer-ho perquè ERC no tingui cap possibilitat d'escapar-se de la teranyina en què ella mateixa s'ha embolicat.

Gemma Aguilera